

Kommentar til CE-mærkning af byggevarer

CE-mærkning af byggevarer – ved offentlige anlægsarbejder er nu udsendt af Vejdirektoratet, som det fremgår af "**Nyt fra Vejreglerne**". Denne publikation har været ventet længe, da der er rigtig mange standarder, man skal have styr på, hvis man er rådgiver og skal lave et funktionsudbud, eller man er en entreprenør, der skal "oversætte" funktionsudbuddet til et praktisk og funktionelt anlægsarbejde, som overholder alle regler og forordninger.

Af Civilingeniør Tim Larsen, TL-Engineering
TL@TL-Engineering.dk

Efter at have arbejdet med CE-mærkning af vejudstyr helt tilbage fra den spæde start i 90'erne, hvor jeg bl.a. var med til at udarbejde den første udgave af DS/EN 12899-1 sammen med gode folk fra Vejdirektoratet og Delta Lys og Optik, som det hed dengang, og senere været konsulent for skiltefabrikanter i forbindelse med deres CE-mærkning af vejudstyr, glædede jeg mig til at læse i publikationen.

For de varer, der skal CE-mærkes, må der jo som bekendt ikke stilles yderligere krav end dem, der er beskrevet i standardernes anneks ZA for den pågældende byggevarer. Dette er der mange af rådgiverne, der i deres iver for at markere deres berettigelse har overset, viser erfaringen. Nu er det i forordet til publikationen slået mere eller mindre fast med syvtommer-søm, at det må man ikke. Man kan jo håbe på, at det også efterleves i de fremtidige udbud. Det vil kun tiden vise.

Da jeg kom til afsnittet vedrørende Vejudstyr, hvor der i forordet står "*Dette afsnit beskriver de lovmæssige krav til CE-mærkning af byggevarer, der er omfattet af Byggevarerforordningen og illustrerer hvilke harmoniserede standarder, der er obligatorisk at anvende for de enkelte typer af vejudstyr*", blev jeg noget overrasket og var ved at få kaffen i den gale hals hele tre gange.

Første gang det gik galt var ved læsning af underafsnittet **Afmærkningsmateriel**, hvor der står følgende om **Master, stan-**

dere og portaler: "Der findes to harmoniserede standarder for master, standere og portaler. Master, standere og portaler skal CE-mærkes". Dette er også korrekt, men lige neden under står der: Anvendelsesområdet i DS/EN 12899-1 "Stationære, vertikale vejtrafikskilte – Del 1: Stationære skilte" er dækkende for master, standere og **portaler**.

Det sidste er ikke korrekt. *Portaler kan ikke CE-mærkes efter DS/EN 12899-1. Det kan de tilhørende tavler heller ikke.*

I forordet til DS/EN 12899-1 står der bl.a.: "*Matters not covered by this standard a) sign gantry b) cantilever structures*". Det betyder oversat til dansk, at portaler og udkragede konstruktioner ikke er omfattet af standarden – og der er en god grund til, at disse konstruktionstyper ikke er medtaget, da de henregnes til bygværker og dermed ikke er handelsvarer. Det gælder også de tavler, der monteres på denne type konstruktioner, bl.a. fordi formfaktoren her er 1,6 for tavlerne og ofte 2,0 for selve portalen, hvilket betyder, at vindlasten her er $\frac{1}{3}$ større ved dimensionering af selve portal-tavlerne end for tavler placeret langs kørebanen, hvor formfaktoren på tavlerne i DS/EN 12899-1 er fastsat til 1,2. Der stilles for portaler og udkragede konstruktioner over kørebanearealet også meget skrappe krav til maksimal tilladelig udbøjning både for tavler og portaler.

Dette fremgår også af AAB Afmærkningsmateriel, maj 2011 udsendt af Vejdirektoratet, hvortil der henvises vedrørende dimensioneringskrav til portaler og portal-tavler.

Anden gang det gik galt var ved læsning af underafsnittet **Trafikanlæg**. Her er der henvist til afsnittet om master. Dette er heller ikke korrekt, da DS/EN 12899-1 kun omhandler vertikale trafikskilte, og det er et trafiksignalanlæg jo som bekendt ikke.

Master til trafiksignaler kan derfor ikke CE-mærkes efter DS/EN 12899-1, men kun efter DS/EN 1090-1.

Tredje gang kaffen ikke rigtigt ville ned var ved læsning af afsnittet **Hellefyr**. Her fremgår det, at refleksfolie til hellefyr uden lys skal CE-mærkes. Dette kan også lade sig gøre, men man kan ikke købe et hellefyr hos fabrikanterne med påsat refleksfolie og tro, at hellefyret som helhed er CE-mærket. Hellefyret i den danske udgave er ikke omfattet af DS/EN 12899-1, så derfor:

Et hellefyr med påsat refleksfolie kan ikke CE-mærkes.

Til gengæld kan der købes en rulle refleksfolie, der er CE-mærket, og der kan også købes et rør til eftermontage af den købte folie, men hvem har lyst til at stå og fedte med dette hjemme i sin garage. Derfor er det efter min mening fejlagtigt indirekte at give indtryk af, at Hellefyr skal CE-mærkes.

Det samme gælder for øvrigt, hvis man vil købe en tavle, der kun er monteret med refleksfolie og ikke andet. En sådan tavle kan heller ikke CE-mærkes. Det kan folien derimod lige som før, men tavlen kan ikke leveres som CE-mærket, selv om den påsatte folie er CE-mærket, da denne kombination ikke er omfattet af DS/EN 12899-1. Læs evt. Anneks ZA.1 og Anneks ZA.5 i standarden.

Det lyder fjollet, men sådan er det – og der er nok også en god grund til, at det er sådan, hvis man tænker sig om. Ellers vil man jo bare kunne sælge CE-mærkede tavler i metermål uden anden oplysning end, at refleksfolien er CE-mærket uden at deklarerer noget som helst om selve tavlen.

Når refleksfolien applikeres på tavlefladen, undergår den en proces, og det er vigtigt, at refleksfolien efter applikationen og evt. efterfølgende printning / serigrafef-

ring / pålægning af overlay folie etc. stadig opfylder de lystekniske egenskaber, der er specificeret i udbudsmaterialet i form af klasser, ud fra de målemetoder, der er beskrevet DS/EN 12899-1.

Summa summarum

Vær varsom med at tolke det, der står i publikationen ”CE-mærkning af byggevarer – ved offentlige anlægsarbejder” som

den evige sandhed, da der måske også findes andre fejl eller mangler i publikationen ud over de tre påpegede, hvoraf den første kan være fatal for trafikikkerheden, hvis det, der står om portaler, tages til troende, og der her dimensioneres og CE-mærkes efter DS/EN 12899-1, hvilket heldigvis er umuligt iht. standarden, hvis altså det notificerende organ, der udsteder CE-mærket ikke også sover i timen.

